

Nr. 25/C/72/III-5/2015

CONCLUZII

*formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în cauza nr.97/1/2015/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect rezolvarea de principiu a chestiunii de drept în sensul **dacă infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art.184 alin.2 teza I (fapta a avut vreuna din urmările prevăzute de art.182 alin.1) și alin.4 din Codul penal din 1969 își găsește corespondent în infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art.196 alin.2 și 3 din actualul Cod penal sau dacă, dimpotrivă, este dezincriminată***

În urma analizei de admisibilitate a sesizării, efectuate în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, rezultă că instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție este Tribunalul București, Secția I penală, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, cauza se află în cursul judecății, problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului instanței supreme, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de lămurirea respectivei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată. Această din urmă condiție este îndeplinită întrucât soluționarea fondului contestației (*incidența legii penale de dezincriminare – art. 4 din Codul penal și art. 3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal*) cu care a fost investit Tribunalul

București depinde de lămurirea chestiunilor de drept care fac obiectul prezentei sesizări.

În consecință, se constată îndeplinirea condițiilor formale de admisibilitate a sesizării.

*

*

*

I. Situația juridică premisă care a generat necesitatea rezolvării chestiunii de drept.

În concret, se constată că dosarul în care s-a solicitat rezolvarea chestiunii de drept are ca obiect contestația formulată de inculpat împotriva sentinței penale nr.2255 din 17 septembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Sectorului 5 București, în dosarul nr.22033/4/2014, prin care, în temeiul art.595 raportat la art.4 din Codul de procedură penală, s-a respins ca neîntemeiată contestația la executare formulată împotriva sentinței penale nr.892 din 24 aprilie 2013 a aceleiași instanțe.

Astfel, Judecătoria Sectorului 5 București, prin sentința penală nr.892 din 24 aprilie 2013, definitivă prin decizia penală nr.1561/R din 4 septembrie 2013 a Curții de Apel București, l-a condamnat pe inculpat la 3 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală din culpă prevăzută de art.184 alin.2 și 4 cu aplicarea art.74 alin.2 raportat la art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior.

În contestația la executare formulată împotriva acestei hotărâri inculpatul a susținut că, raportat la modalitatea concretă de săvârșire a faptei și la numărul de zile de îngrijiri medicale necesare pentru vindecare (80 – 90), infracțiunea prevăzută de art.184 alin.2 și 4 din Codul penal anterior, pentru care a fost condamnat definitiv la 3 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, a fost dezincriminată odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal.

II. Dispoziții legale supuse interpretării

1. Art.184 alin.1, 2 și 4 din Codul penal din 1969. Vătămarea corporală din culpă

(1) Fapta prevăzută la art.180 alin.2 și 2¹, care a pricinuit o vătămare ce

necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mari de 10 zile, precum și cea prevăzută la art.181, săvârșite din culpă, se pedepesc cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

(2) Dacă fapta a avut vreuna din urmările prevăzute la art.182 alin.1 sau 2, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau amendă.

(4) Fapta prevăzută în alin.2 dacă este urmarea nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii, ori pentru îndeplinirea unei anume activități, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

2. Art.182 alin.1 din Codul penal din 1969. Vătămarea corporală gravă

Fapta prin care s-a pricinuit integrității corporale sau sănătății o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de zile, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

3. Art.196 alin.1, 2 și 3 din Codul penal. Vătămarea corporală din culpă

(1) Fapta prevăzută în art.193 alin.2 săvârșită din culpă de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Fapta prevăzută în art.194 alin.1 săvârșită din culpă se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Când fapta prevăzută în alin.2 a fost săvârșită ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amendă.

4. Art.193 alin.2 din Codul penal. Lovirea sau alte violențe

(2) Fapta prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă.

5. Art.194 alin.1 din Codul penal. Vătămarea corporală.

(1) *Fapta prevăzută în art.193, care a cauzat vreuna dintre următoarele consecințe :*

- a) o infirmitate;*
- b) leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale;*
- c) un prejudiciu estetic grav și permanent;*
- d) avortul;*
- e) punerea în primejdie a vieții persoanei,*
se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

III. Distincția dintre infracțiunea prevăzută de art.184 alin. 2 și 4 din Codul penal din 1969 și infracțiunea reglementată de art.196 alin. 2 și 3 din Codul penal.

Potrivit încheierii de sesizare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită vizează existența sau nu a continuității de incriminare în concreto a infracțiunii prevăzute de art. 184 alin. 2 teza I și alin. 4 din Codul penal anterior (*faptă produsă printr-un accident rutier care a produs o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de 80-90 zile*) în raport cu reglementarea actuală a infracțiunilor contra integrității corporale sau sănătății.

În acest context, se impune precizarea că, potrivit noului Cod penal și legii de punere în aplicare a acestuia (*art. 4 din Codul penal și art. 3 din Legea nr. 187/2012*) aprecierea intervenției legii de dezincriminare se realizează în concreto, existând dezincriminare atât atunci când legea nouă suprimă o incriminare, aceasta nemaiavând nici un corespondent în legea nouă, cât și atunci când legea nouă restrânge sfera de incidență a unei anumite dispoziții legale, astfel încât fapta concretă astfel cum a fost săvârșită nu mai întrunește condițiile impuse de aceasta¹.

Din această perspectivă, este evidentă continuitatea incriminării infracțiunilor contra integrității corporale și sănătății săvârșite din culpă, asemenea incriminări nefiind suprimate și continuând, de principiu, să aibă corespondent și în legea nouă, respectiv, art. 196 din Codul penal. Prin urmare,

¹ Florin Streteanu, *Aspecte privind aplicarea în timp a legii penale în condițiile intrării în vigoare a Noului Cod penal*, Caiete de Drept Penal nr. 3/2013, p. 12, 13;

se impune a fi verificată și a doua ipoteză de dezincriminare, și anume o eventuală restrângere a sferei de incidență a textului de către legea nouă.

Conform art. 184 alin. 2 teza I și alin. 4 din Codul penal anterior, fapta îndeplinea condițiile de tipicitate dacă producea o vătămare care necesita pentru vindecare îngrijiri medicale mai mari de 60 de zile și, totodată, era urmarea nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii, ori pentru îndeplinirea unei anumite activități, cu precizarea că, în cazul concret supus analizei, îngrijirile medicale au fost de 80-90 zile.

Existența cumulativă a acestor două condiții (*inclusiv cu luarea în considerare a modului particular în care acestea s-au configurat în cauza ce face obiectul analizei, respectiv numărul de zile de îngrijiri medicale*) urmează a fi verificată, printr-un examen comparativ, în raport cu noile incriminări în materia infracțiunilor din culpă contra integrității corporale sau sănătății. În mod concret, comparația se impune în raport cu art. 196 din Codul penal.

Potrivit art. 196 alin. 1 din Codul penal, o faptă va primi această încadrare juridică dacă sunt îndeplinite două condiții – vătămarea produsă necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile (*între 1 și 90 de zile*) și, totodată, autorul acesteia trebuie să se fi aflat sub influența băuturilor alcoolice/substanțelor psihoactive sau în desfășurarea unei activități care constituie prin ea însăși infracțiune.

Art. 184 alin. 2 teza I, alin. 4 din Codul penal anterior (*atât în abstract, conform normei de incriminare, cât și în modalitatea concretă de săvârșire care a produs vătămări care au necesitat pentru vindecare 80-90 de zile îngrijiri medicale*) se regăsește doar parțial, în ceea ce privește urmarea imediată, iar nu și în ceea ce privește aspectele care caracterizează subiectul activ.

În varianta prevăzută de art. 196 alin. 2 din Codul penal, existența infracțiunii este condiționată de producerea acelorași consecințe ca și în cazul vătămării corporale (*art. 194 alin. 1 din Codul penal*), însă produse din culpă (*infirmitate, leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale etc.*).

În raport cu această variantă, art. 184 alin. 2 teza I, alin. 4 din Codul penal anterior, sub aspectul condițiilor verificate (*urmarea imediată, culpă profesională*) nu are nicio corespondență.

În fine, varianta normativă prevăzută de art. 196 alin. 3 din Codul penal are aceeași urmare imediată ca și varianta prevăzută de alin. 2 (*infirmitate,*

leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale), conținând suplimentar circumstanța de agravare reprezentată de comiterea faptei ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități.

Comparativ cu această variantă, există o corespondență parțială, doar sub aspectul circumstanței de agravare.

Prin urmare, examenul comparativ cu cele trei variante normative ale art. 196 alin. 1-3 din Codul penal evidențiază lipsa de corespondență cu art. 184 alin. 2 teza I, alin. 4 din Codul penal anterior. Aceasta presupune că faptele din culpă care au produs vătămări care au necesitat îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile intră în sfera ilicitului penal numai dacă au fost săvârșite de persoane aflate sub influența băuturilor alcoolice/substanțelor psihoactive sau în desfășurarea unei activități care constituie prin ea însăși infracțiune – art. 196 alin. 1 din Codul penal, iar faptele din culpă care au produs vătămări care au necesitat pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 90 de zile, atât atunci când au fost săvârșite în absența oricăror împrejurări speciale – art. 196 alin. 2 din Codul penal, cât și atunci când sunt rezultatul culpei profesionale – art. 196 alin. 3 din Codul penal.

Raportând aceste concluzii la faptul că, potrivit legii vechi, incriminarea vătămării corporale produse din culpă viza numai acele fapte care produceau vătămări ce necesitau pentru vindecare îngrijiri medicale mai mari de 10 zile², rezultă că sunt dezincriminate faptele care au produs din culpă o vătămare care a impus pentru vindecare între 11 și 90 de zile de îngrijiri medicale, dacă nu sunt săvârșite în condițiile prevăzute de art. 196 alin. 1 din Codul penal³, fapte care, conform legii vechi, erau incriminate prin art. 184 alin. 1-4.

Prin urmare, în aceste ipoteze operează o *dezincriminare* prin reducerea sferei de aplicare a incriminării în raport cu vechea reglementare, răspunderea penală fiind înlocuită cu răspunderea civilă delictuală, sens în care sunt, de altfel, și opiniile doctrinare⁴.

² Faptele din culpă a căror urmare imediată reprezenta vătămări care necesitau pentru vindecare un număr mai mic sau egal cu 10 zile de îngrijiri medicale nu erau incriminate;

³ Persoana autorului s-a aflat în momentul comiterii sub influența băuturilor alcoolice/substanțelor psihoactive ori în desfășurarea unei activități care constituie prin ea însăși infracțiune;

⁴ Noul Cod penal. Comentarii pe articole, Tudorel Toader ș.a., Editura Hamangiu, 2014, pag.14-18;
Revista Dreptul nr.11/2014, pag.40-44.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Existența unei dezincriminări este confirmată și de decizia Curții Constituționale nr. 683/2014⁵, care a avut ca obiect verificarea constituționalității dezincriminării înseși.

Pentru aceste motive,
În temeiul art.475 – art.477 din Codul de procedură penală

Vă solicităm

Pronunțarea unei decizii prin care chestiunea de drept supusă dezlegării să primească următoarea rezolvare :

„Infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art.184 alin.1, alin.2 teza I (fapta a avut urmările prevăzute la art.182 alin.1) și alin.4 din Codul penal din 1969, în ipoteza în care fapta a produs o vătămare ce a necesitat între 11 și 90 de zile îngrijiri medicale și nu îndeplinește una dintre condițiile impuse de alin.1 teza a II-a al art.196 din Codul penal, a fost dezincriminată începând cu data de 1 februarie 2014”.

**PROCUROR GENERAL,
Tiberiu-Mihail NIȚU**

⁵ Monitorul Oficial Partea I nr. 47 din 20 ianuarie 2015